

CKC DRENTHE IN BEELD :

THEMA: DAT KAN ANDERS!

Anders Organiseren

Groepsdoorbrekend werken
op Het Octaaf

Onderwijs op afstand op
De Holtenhoek

Werken met Jeelo op CKC Beatrix

Groepsoverstijgend werken
op De Tol

COVID-19 in beeld

Kort nieuws

VOOR- WOORD

Beste lezers van CKC Drenthé IN BEELD,

Voor jullie ligt weer een schitterend magazine van CKC Drenthé, een bijzonder exemplaar deze keer in verschillende opzichten. Samen met onze medewerkers, kinderen en ouders zitten we nog midden in de coronacrisis. Elke dag hebben we te maken met testen van medewerkers, waarbij ook positieve uitslagen tevoorschijn komen en wij vervolgens te maken hebben met alle organisatorische gevolgen van dien. Maar natuurlijk leven wij vooral mee met alle zieken en met de mensen (ouders, kinderen, medewerkers) die in quarantaine moeten vanwege een positieve uitslag bij henzelf of bij hun naasten. Wij hopen dat we begin 2021 een goed vaccin mogen hebben, zodat COVID-19 geen greep meer heeft op onze gezondheid.

Onder andere door alle gebeurtenissen rondom COVID-19 hebben wij te maken gekregen met het anders organiseren van ons werk. Als bestuurders van CKC Drenthé kunnen we vaststellen dat veel kindcentra al voor de coronacrisis gestart waren met anders inrichten van onderwijs en opvang. Het samenvoegen van kinderopvang en onderwijs onder één dak – in één doorlopende lijn, met één team, vanuit één organisatie – heeft op bijna alle CKC Drenthé locaties al een stevige verandering van werken tot gevolg gehad. We zijn dan ook erg trots op het feit dat CKC Drenthé Kinderopvang op 1 januari a.s. haar eerste lustrum viert. En wat hebben we veel gedaan: in die 5 jaar is de kinderopvangorganisatie gegroeid naar zo'n 140 medewerkers en bieden we op 21 locaties opvang aan voor in totaal ongeveer 1400 kinderen. In toenemende mate werken de pedagogisch medewerkers in zowel opvang- als onderwijstijd. We werken daarnaast vanuit de stichting intensief samen met de HBO's en MBO's. Bij de kinderopvang in het bijzonder met de MBO's als het gaat om de nieuwe integrale opleiding 'Medewerker Kinderopvang, Onderwijs en Bewegen'. Daarmee

Anders organiseren uit zich ook in nieuwe leefregels binnen de school. Foto: Pieter de Roest

willen we bereiken dat de nieuwe instroom aan personeel optimaal inzetbaar is binnen onze kindcentra.

Het werken in units, waarbij meerdere leerkrachten en onderwijsassistenten werkzaam zijn op de groepen, is ook een heel goed voorbeeld van anders organiseren. Het werken in units krijgt steeds meer handen en voeten in het onderwijs en de opvang, zodat we meer tijd en aandacht aan de ontwikkelingslijn van de kinderen kunnen geven.

Sinds de coronacrisis is op alle locaties gewerkt met thuisonderwijs. De verschillen tussen de locaties waren in het begin wel erg groot. Momenteel werken we binnen de locaties aan meer eenduidigheid. Een bijzondere vermelding waard is dat zelfs peuters en kleuters zo nu en dan met thuiswerk aan de slag konden. De medewerkers hebben op allerlei manieren samen nieuwe werkvormen ontwikkeld, uitgewerkt en uitgevoerd, zodat de kinderen thuis onderwijs konden krijgen. Een ontwikkeling uit nood geboren, die vervolgens veel energie en kansen heeft geboden. Het samenspel tussen ouders, kinderen en juf of meester via videobellen met Teams was een ervaring op zich. Voor de kinderen en medewerkers van CKC Drenthé was het een mooie bijkomstigheid dat iedereen de laatste paar jaar veel vaardigheden in school

had opgedaan met het werken met iPads, Chromebooks en laptops. De ICT-investeringen in materialen, vaardigheden en netwerken van de afgelopen 3 á 4 jaar is een goede keus geweest. Als CKC Drenthé maken we op deze manier onderwijskundig het onderscheid met anderen.

COVID-19 is akelig, echter de stimulans bij medewerkers om er te zijn voor alle kinderen was en is ontzettend groot. Een ontwikkeling, waarbij zoveel passie en enthousiasme wordt getoond: daar zijn wij als bestuurders ontzettend trots op.

En we zijn ontzettend blij met alle overige ontwikkelingen binnen de organisatie, zoals de innovatie vanuit Makerspace Assen in Kindcentrum Het Krijt (zie voor een impressie elders in dit magazine). Makerspace Assen is een parel van CKC Drenthé voor al onze kinderen van de dertig kindcentra. Bovendien willen we dit straks uitrollen naar de collega-scholen in de regio. U ziet het: onze kinderen krijgen niet alleen veel vaardigheden in taal, lezen en rekenen aangereikt, we zijn binnen de kindcentra ook heel sterk en actief op het pedagogisch deel van de opvoeding. Hoe ga ik om met mijn leeftijdsgenoten en op welke manier werken we samen, zodat wij in de toekomst een goed voorbeeld kunnen en willen zijn? Normen en waarden en het leren van je rol in de maatschappij zijn even belangrijk als alle andere vakgebieden.

Naast veel inhoudelijke ontwikkelingen willen we in deze CKC Drenthé IN BEELD vermelden dat we als bestuur ontzettend trots zijn op het nieuwe Kindcentrum SPEEL en LEER in Veenhuizen. Een fantastisch mooi gebouw voor Kindcentrum SPEEL en LEER, bestaande uit onderwijs en KidsCasa Kinderopvang. Daarnaast zijn we gestart met de eerste van drie vernieuwingsprojecten in Zuidlaren. In 2021 verwachten we de oplevering van Kindcentrum Het Stroomdal en aansluitend Jonglaren en De Tol. Voor ons is het duidelijk dat we binnen CKC Drenthé hiermee nog lang niet klaar zijn met vernieuwingsprojecten van kindcentra.

Een rebus-boodschap op het raam van De Wegwijzer in Westerbork tijdens de lockdown.

Met de gemeente Midden-Drenthé gaan we in de komende maanden het Integraal Huisvestings Plan (IHP) afronden. In dit IHP zitten ook vernieuwingsplannen voor onze kindcentra.

Al deze schitterende ontwikkelingen binnen CKC Drenthé gaan de komende jaren verder inhoud en vorm krijgen. Zelf zal ik al deze ontwikkelingen in de rol van voorzitter van het College van Bestuur niet meer meemaken. Ik heb de Raad van Toezicht kenbaar gemaakt medio 2021 gebruik te willen maken van mijn vroegpensioen en ze vervolgens gevraagd na te denken over mijn opvolging. Aan mijn prachtige levenswerk binnen deze mooie club met fantastische medewerkers gaat dus in 2021 een einde komen.

Mede namens collega Bianca Poede wens ik u veel leesplezier met deze CKC Drenthé IN BEELD!

Albert Velthuis
Voorzitter College van Bestuur CKC Drenthé

pagina 5

pagina 7

pagina 8

pagina 10

pagina 12

pagina 14

pagina 16

ANDERS ORGANISEREN

EEN INTRODUCTIE VAN GEKE VAN ROSSUM OP
HET THEMA VAN DEZE CKC DRENTHÉ IN BEELD

De laatste jaren wordt steeds vaker de discussie gevoerd over het anders organiseren in een kindcentrum. De aanleiding hiervoor kan uit verschillende hoeken komen: meer tegemoetkomen aan de verschillen tussen kinderen (gepersonaliseerd aanbod), het benutten van talenten van professionals, kinderen meer betrekken bij hun eigen ontwikkeling, de toename van combinatiegroepen door een dalend leerlingenaantal of het lerarentekort.

Anders organiseren kan op drie deelgebieden: organisatie, personeel en leeromgeving.

Bij organisatie gaat het over het doorbreken van klassikale structuren: meer onderwijs/opvang op maat bieden, flexibel groeperen van kinderen, en het vergroten van de zelfstandigheid en verantwoordelijkheid van kinderen.

Bij het anders organiseren van personeel zijn verschillende professionals samen verantwoordelijk voor een grotere groep kinderen dan de

'eigen klas' en worden talenten van het personeel benut. Leerkrachten, onderwijsassistenten, pedagogisch medewerkers en vakdocenten staan samen voor een groep of voeren onderdelen van het aanbod op hetzelfde moment uit.

archiefoto

In de leeromgeving wordt breder gekeken naar een gebouw als een verzameling van lokalen en gangen. Ruimtes worden ingedeeld naar functie, met een uitdagende speel-leer-werkomgeving, waar kinderen actief en in stilte kunnen leren/ontwikkelen. De ruimtes, inrichting en keuze voor meubilair zijn hierin ondersteunend. Denk aan het gebruik van een treinzit, zitzakken, hoge tafels met krukken, stilte-ruimtes, een podium, een kookcafé, een bibliotheek, een atelier of een studio.

Er is geen uitgeschreven concept dat gevolgd moet worden. De keuze voor anders organiseren is gebaseerd op visie, de populatie, de mogelijkheden van het gebouw, en de behoeften van personeel, kinderen en ouders. De drie deelgebieden kunnen ook los van elkaar gebruikt worden. Het kan in het klein en in het groot. Het kan minimaal en het kan in een verregaande vorm. Het zit soms alleen al in de keuze waar, met wie, wanneer en in welke volgorde een opdracht verwerkt kan worden. Daar hoeft niet

een heel gebouw voor aangepast te worden.

Welke vorm ook gekozen zal worden, er zitten voor kinderen natuurlijk grenzen aan de keuzes van het aanbod. Onze professionals geven de

kaders aan en zorgen voor een gedegen basis. Kinderen zijn beginners als het om ontwikkelen/leren gaat, geen experts. Dat betekent dat kinderen niet losgelaten kunnen worden en in alles zelf kunnen kiezen. Aan beginners moet dagelijkse begeleiding worden gegeven. Daar is instructie voor nodig: voordoen, samendoen en zelf doen. Ook het sociale proces is van belang. Kinderen zijn onderdeel van een groep, geen individu. Dat betekent dat regels, afspraken, structuren, ritme, voorspelbaarheid en zelfstandig werken belangrijke onderdelen zijn voor het laten slagen van anders organiseren.

Binnen CKC Drenthé worden op meerdere plekken elementen van anders organiseren doorgevoerd. Het feit dat we bijna overal als kindcentrum met de opvang in eigen beheer werken, waar opvang en onderwijs in een doorgaande lijn wordt geboden en waar gebruik gemaakt wordt van de talenten van verschillende professionals, is al een prachtig voorbeeld van anders organiseren.

DE
ESHORST

archiefoto

WE DOEN HET ANDERS IN ASSEN!

GROEPSDOORBREKEND WERKEN OP HET OCTAAF

Binnen het team van Het Octaaf in Assen werken reken- en taalspecialisten. Bijzonder is dat deze specialisten instructie geven aan alle kinderen van een bouw (onder-, midden- of bovenbouw). Die manier van werken levert veel voordelen op. Directeur Elsje Strijker legt uit hoe ze het anders doen in Assen.

Na een gezamenlijke start van de dag in de eigen kerngroep gaan de kinderen op Het Octaaf aan de slag met de basisvakken taal en rekenen. Een deel van de leerlingen gaat naar het instructielokaal voor de instructie van de reken- of taalspecialist. De andere kinderen gaan met hun weektaak bezig in het zelfstandig werkenlokaal (onder supervisie van een leerkracht) tot zij aan de beurt zijn voor de instructie. Alle leerlingen van een bouw krijgen op deze manier instructie van dezelfde leerkracht. "We delen de leerlingen in instructiegroepjes van zo'n 15 kinderen in", vertelt Elsje. "Dat doen we op basis van niveau en de instructiebehoefte van de leerlingen. Sommige kinderen hebben veel instructie nodig, terwijl

anderen met een paar aanwijzingen al uit de voeten kunnen. Kinderen uit verschillende groepen binnen een bouw zitten bij ons dus door elkaar." De instructie aan elk groepje duurt 15 minuten. "Deze 15-15 formule is bewezen effectief. Kinderen zijn betrokken en geconcentreerd, de reken- of taalspecialist heeft rust en ruimte voor de uitleg."

"JE KRIJGT HIER LES VAN MEERDERE JUFFEN. DAT IS LEUK!"

Meer kwaliteit

Op Het Octaaf is de onderwijskwaliteit door deze manier van werken verbeterd. "We merken dat we de leerlingen goed in beeld hebben", zegt Elsje. "De specialisten volgen de leerlingen meerdere jaren binnen een bouw, waardoor ze de taal- of rekenontwikkeling goed kunnen volgen. Ze weten precies wat wel of niet werkt bij een leerling, en wat sterke en minder sterke punten zijn. Daardoor kunnen ze leerlingen optimaal begeleiden en is de kwaliteit van de lessen beter geworden." Ook hebben de taal- en rekenspecialisten de lijn in de leerdoelen en in de gebruikte methodes scherp in beeld. Niet alleen als het gaat om de stof die in de eigen bouw aan de orde komt,

maar ook van de andere bouwen. "Alle bouwspecialisten overleggen veel met elkaar. Waar zitten bijvoorbeeld hiaten in de methode en hoe gaan we daaraan werken? De doorlopende leerlijn is daardoor krachtiger geworden bij ons op school." Tot slot ziet Elsje dat de samenwerking tussen de collega's in het team is gegroeid. "We hebben veel meer het gevoel gekregen dat we het met z'n allen doen. Je bent niet meer alleen verantwoordelijk voor je eigen klas. Je werkt samen met je collega's aan de ontwikkeling van al onze leerlingen."

Meer werkplezier

Daarnaast ziet Elsje ook andere voordelen van de groepsdoorbrekende aanpak op Het Octaaf. Door te werken met specialisten worden leerkrachten veel meer in hun kracht gezet. "Omdat we de vakken over de collega's binnen het team verdelen kan je datgene doen waar je de meeste affiniteit mee hebt. Naast rekenen en taal hebben we bijvoorbeeld ook een specialist Engels en een specialist muziek. Hier heb je alle ruimte om je in het vak te verdiepen wat je leuk vindt om te geven en een vak waar je wat minder mee hebt aan een andere specialist over te laten. Het werkplezier is daardoor vergroot." Bovendien werkt het werkdrukverlagend. "Een deel van de lesvoorbereiding en de instructie kunnen de leerkrachten aan een collega overlaten. Dat geeft focus in het werk. Bovendien gaat de voorbereiding, naarmate je meer van een vak weet, steeds makkelijker. Je zit er echt helemaal in."

Groepsdoorbrekend werken op meerdere fronten

Dit is het derde schooljaar dat Het Octaaf met specialisten in het team werkt. Groepsdoorbrekend werken gebeurde al langer in het middagprogramma van de school. "We werken vanuit het principe van meervoudige intelligentie", legt Elsje uit. "Ieder

kind is slim op zijn eigen manier. Sommige kinderen zijn reken slim, anderen bijvoorbeeld muziekslim of bewegingsslim. Door met een breed en gevarieerd aanbod in de middag te werken, bijvoorbeeld op muzikaal of creatief gebied, is er altijd iets bij waar een kind goed in is. En ook hier werken we weer groepsdoorbrekend met verschillende groepen leerlingen per bouw. De kinderen worden op basis van hun eigen interesse

"HET IS FIJN DAT ELKE JUF HAAR EIGEN SPECIALITEIT HEEFT."

ingedeeld bij een thema, waar ze in groepjes mee aan de slag gaan." Alle leerlingen zitten aan het eind van de middag, net als tijdens de start en de lunch, weer in hun eigen kerngroep om de dag af te sluiten. "Zo houden de kinderen, ondanks de wisselingen in de groepssamenstelling, altijd een vaste basis."

Echt anders

Met het werken met specialisten heeft het groepsdoorbrekend werken op Het Octaaf een extra dimensie gekregen. "Ik denk dat we het nu ook helemaal op orde hebben", vertelt Elsje. "Maar het was wel wennen, hoor! Waar we vooral tegenaan liepen was dat we het gevoel hadden dat we slaaf van de klok waren. Die 15 minuten instructie en het wisselen van de groepen moesten we echt in de vingers krijgen. We zien dat nu ook nog bij invallers die bij ons aan de slag gaan. Die moeten ook wennen. We doen het echt anders dan op de meeste andere scholen. Maar inmiddels weten we niet anders meer en zouden we ook niet meer terug willen naar het oude systeem. De voordelen voor onze leerlingen en voor het team zijn enorm!"

VAN COMMUNICEREN VIA HET RAAM, LEUKE ATTENTIES OM DE MOED ERIN TE HOUDEN EN ONLINE VERGADEREN TOT LESGEVEN IN EEN LEEG LOKAAL: CORONA JAAR 2020 IN BEELDEN.

WE DOEN HET ANDERS IN VRIES! AFSTANDSONDERWIJS IN TIJDEN VAN CORONA OP DE HOLTENHOEK

Toen halverwege maart de scholen moesten sluiten vanwege het toenemende aantal coronabesmettingen, was dat wel even schrikken op De Holtenhoek in Vries. In een recordtijd moesten nieuwe manieren worden gevonden om de leerlingen toch les te kunnen blijven geven. Dat je in een hele korte tijd heel veel kunt bereiken was eigenlijk wel de grootste les die leerkracht en ICT'er Iris van Rooij en leerkracht Jorik Woltmeijer uit de lockdown hebben getrokken. Dankzij een strakke taakverdeling binnen het team, een enorme inzet en gezamenlijke koffiemomenten met collega's via Teams lukte het om de leerlingen binnen twee dagen weer aan het werk te hebben.

Peentjes zweten was het wel, zeker voor Iris. "Ik ben namelijk ook bovenscholts ICT'er en kreeg dus van alles op m'n bordje. En dan zat ik ook nog thuis met twee kleine kinderen", lacht ze. "Wat enorm hielp is dat we binnen het team direct de taken hebben verdeeld", vertelt Jorik. "Iemand ging de ouders informeren, een ander ging het schoolwerk klaarzetten, weer een ander ging handleidingen maken voor de collega's voor bijvoorbeeld het werken in Teams. We hadden ook onmiddellijk het besef dat we het samen moesten doen, iedereen schouders eronder. Daardoor konden we ook snel knopen doorhakken over zaken waar je anders weken over praat met elkaar."

"HET WAS GEZELLIG OM ELKE DAG EVEN MET JUF TE KLETSEN VIA VIDEOBELLEN."

Weektaak

Een goed voorbeeld was het werken met een weektaak. "Daar werken we bij ons op school normaal niet mee", zegt Iris. "Wij zetten de planning voor de kinderen op het bord. Maar nu moesten we wel wat anders doen." Niet alleen voor de leerkrachten was de weektaak nieuw, maar ook voor de kinderen (en hun ouders). "Groot compliment hoe snel zij dat opgepakt hebben", zegt Jorik. Via Klassenplan stonden vanaf dag 3 de weektaken digitaal voor de kinderen klaar. Kinderen konden die inzien vanaf een eigen device of op de iPad, die vrijwel direct door ouders van school kon worden opgehaald. "Het leuke was dat de introductie van de weektaak gelijk mogelijkheden bood om de kinderen ook op creatief en sportief gebied thuis aan de gang te houden", zegt Iris. "Onze gymdocent bedacht bijvoorbeeld iedere week een gymchallenge die op de weektaak van de kinderen werd gezet. Kinderen stuurden filmpjes of foto's in van hoe zij de challenge er vanaf brachten. En dat motiveerde ons weer om als leerkrachten ook aan de challenges mee te doen." "Hilari-

teit alom natuurlijk", lacht Jorik. "En naast gymopdrachten kwamen er ook andere opdrachten op te staan, zoals helpen met koken bijvoorbeeld. We hebben heel veel complimenten gekregen over onze creatieve invulling van de weektaak."

"IK MISTE DE GEZELLIGHEID VAN DE KLAS WEL HEEL ERG."

Instructie geven, videobellen en voorlezen

Op De Holtenhoek is tijdens de lockdown niet gekozen voor online lesgeven, maar voor het werken met instructiefilmpjes. "Dat was in eerste instantie een noodoplossing voor de eerste periode, maar pakte zo goed uit dat we het gedurende de hele lockdown zijn blijven doen", vertelt Jorik. "Voordeel voor veel kinderen was dat ze de instructie telkens konden herhalen. Ook heb ik kin-

deren gezien die tijdens het maken van hun werk het instructiefilmpje schuin bovenin lieten meelopen. Juist die herhaling heeft een enorme meerwaarde." Op vaste tijdstippen waren de leerkrachten daarnaast via Hangouts iedere dag bereikbaar voor vragen van kinderen en ouders. "Wat ook goed werkte waren voorleesfilmpjes van de leerkrachten", zegt Iris. "We hoorden dan later van ouders terug dat zij die filmpjes vaak opzetten tijdens het fruit eten of de lunch, net zoals ze dat op school gewend waren." Ook nieuw was de introductie van videobellen op De Holtenhoek. "De leerkrachten hebben bijvoorbeeld tijdens videobellen hun werkplek of hun huis laten zien. Kinderen vonden het vaak heel leuk om hun slaapkamer te showen of hun huisdier of iets anders persoonlijks. Op die manier was er toch persoonlijk contact. Iets wat we erg belangrijk

vonden in zo'n vreemde tijd." "Ook als team hebben we dat persoonlijke contact steeds voorop gesteld", vult Jorik aan. "Vaste prik was bijvoorbeeld het koffiemoment via Teams om tien uur 's ochtends."

"DE MEESTERS EN JUF-FEN DEDEN HUN BEST, MAAR KONDEN NIETS VAN DE GYMCHALLENGES!"

Iedereen ICT-vaardig

Terugkijkend op de lockdown vinden Jorik en Iris dat deze periode de ICT-vaardigheid van de leerkrachten enorm heeft verbeterd. "Omdat iedereen wel moest is dat heel snel

gegaan", zegt Iris. "Daar profiteren we nu ook van. Onze tienminutengesprekken waren onlangs bijvoorbeeld via Teams. Ook kunnen we nu snel schakelen als kinderen onverhoopt thuis moeten werken. Dat is een groot voordeel." Het meest trots zijn de beide leerkrachten op het feit dat ze als team de school tijdens de lockdown zo goed bij elkaar hebben kunnen houden. "Ouders en kinderen bleven enorm betrokken. Niemand is bij ons uit beeld geraakt. We merken ook dat iedereen met plezier op de periode terugkijkt. Het was best bijzonder wat er allemaal is gebeurd en dat heeft de saamhorigheid versterkt." Een knappe prestatie in zo'n ingewikkelde tijd.

WE DOEN HET ANDERS IN BEILEN! PROJECTMATIG WERKEN MET JEELO OP CKC BEATRIX

De leerlingen van juf Anika ten Have (groep 2/3) zijn als echte metselaars een huis aan het bouwen van eierdozen. “Kijk”, zegt een van de kinderen trots, “dit is een waterpas.” “Heel goed”, zegt juf, “dat hebben we vanochtend geleerd. En waar kan je een waterpas ook alweer voor gebruiken?” “Om te kijken of we het recht bouwen”, zegt een ander kind. Ze doet even voor hoe het werkt. In het lokaal van juf Ingrid de Groot zijn de leerlingen van groep 4 en 5 bezig met het ontwerpen en pimpen van kleding en sieraden. Over een paar weken staat een modeshow op het programma. “Ik maak een shirt met mooie felle kleuren”, zegt een meisje. Ze vertelt dat veel stoffen van katoen zijn en dat je dat kunt maken van de katoenplant. Hoewel beiden op een geheel eigen manier, werken juf Anika en juf Ingrid aan hetzelfde Jeelo-project: ‘Maken van je eigen product’. En dat doen de andere leerkrachten en de pedagogisch medewerkers van de kinderopvang ook. CKC Beatrix is namelijk een Jeelo-kindcentrum, de eerste in Drenthe.

Ja, dit is het!

“Toen ik hier twee jaar geleden startte als directeur”, vertelt Gerjan Peeneman, “hebben we als team op een rijtje gezet wat we nou echt belangrijk vinden in ons onderwijs. Daar kwam uit dat we meer willen bieden dan de basisdingen. We willen meer kunnen differentiëren, we willen dat kinderen meer samen en op andere manieren kunnen leren, en we willen de omgeving meer bij het leren betrekken. Ook aan de ouders hebben we gevraagd wat zij belangrijk vinden in het onderwijs aan hun kind. Daar kwamen eigenlijk precies dezelfde speerpunten uit. Toen een collega op het spoor kwam van Jeelo, kwam alles samen. We hadden echt allemaal zoiets van ‘Ja, dit is het!’”

Wereldoriëntatie geïntegreerd

In de projecten van Jeelo (dat staat voor Je eigen leeromgeving) worden de zaakvakken geïntegreerd aangeboden. In 12 projecten verspreid over 2 jaar leren de kinderen in samenhang over geschiedenis, aardrijkskunde, techniek en natuur. Ieder project start met een gele wijzer. “Samen verkennen we het project en kijken we alvast een beetje vooruit op wat we gaan leren”, legt juf Anika uit. “Daarna gaan we aan de slag met de blauwe stenen en de oranje stappers. Deze stenen en stappers worden afwisselend ingezet gedurende het project.” Bij de blauwe steen zorgt de leerkracht voor kennisoverdracht

en gaan de leerlingen zelfstandig, inhoudelijk met het project aan de slag. Bij de oranje stapper verwerken de leerlingen wat ze over het onderwerp hebben geleerd in een doe-opdracht. Dat kan in iedere klas of zelfs per leerling iets anders zijn. Tijdens de stenen en stappers staan verschillende vaardigheden centraal, zoals presenteren, samenwerken, onderzoeken en ontwerpen.

“MET JEELO LEER IK OP EEN LEUKE MANIER. IK KAN VEEL ZELF ONTDEKKEN.”

Differentiëren doen we zo!

“De Jeelo-aanpak maakt het makkelijker om bij wereldoriëntatie te differentiëren”, zegt juf Ingrid. “Binnen een project kunnen kinderen op hun eigen niveau bezig zijn. De blauwe stenen en oranje stappers kunnen wij per groep en zelfs per leerling afwisselend in aanbod en niveau inzetten. Hierdoor kan ieder kind zich de leerstof en vaardigheden die horen bij het project eigen maken op een manier die bij hem of haar past.” “Bovendien mogen kinderen veel zelf bepalen door hun eigen Jeelo-stappenkaarten te kiezen”, vult juf Anika aan. “Door hun eigen inbreng zijn ze extra enthousiast en betrokken. En in de

doe-opdrachten variëren we zoveel mogelijk. Daardoor is er voor ieder kind wel iets bij dat aanspreekt.”

Samen leren

De Jeelo-aanpak heeft ook het samenwerken op CKC Beatrix een stimulans gegeven. “Op meerdere fronten”, vertellen de leerkrachten. “We vullen het project met de hele klas in. En tijdens de oranje stappers werken de kinderen veel samen. We betrekken onze ouders ook veel meer bij het onderwijs. Ieder project kent een officiële opening en afsluiting waarbij de ouders worden uitgenodigd. De ouderbetrokkenheid is daardoor sterker geworden.” “Het mooie is dat de kinderopvang ook meedoet aan Jeelo en dus ook aan de opening en afsluiting”, vult Gerjan aan. “De samenhang binnen het kindcentrum is daardoor gegroeid.” Tot slot doet CKC Beatrix ook veel meer samen met de omgeving. “We proberen maatschappelijke organisaties te betrekken bij onze projecten. Kinderen gaan op bezoek bij ondernemers in het dorp of zij komen een gastles geven. Zo staan wij als Jeelo-kindcentrum midden in de maatschappij”, zegt Gerjan.

Groot enthousiasme

Hoewel het kindcentrum nog maar vanaf januari met Jeelo werkt en COVID-19 door veel mooie (bezoek) plannen een streep heeft gehaald, zijn team, kinderen en ouders onzettend enthousiast. “De voorbereiding van de projecten kost veel tijd, maar het is het waard”, zeggen de leerkrachten. “We zien eigenlijk alleen maar pluspunten. Jeelo is zoveel meer dan een onderwijsaanpak!”

“IK VIND HET LEUK DAT IK BIJ DIT PROJECT ZELF KAN KIEZEN WAT IK WIL MAKEN. MAAR IK LEER OOK VAN DE ANDERE BLAUWE STENEN.”

WIJ DOEN HET ANDERS IN ZUIDLAREN! OP ZOEK NAAR EEN NIEUWE ORGANISATIEVORM OP KINDCENTRUM DE TOL

DOOR TINEKE DOLFING

DE TOL

ZUID-
LAREN

Steeds meer scholen stappen af van het traditionele leerstofjaarklassensysteem en kiezen ervoor om het onderwijs op een andere manier te organiseren. Zij willen hiermee beter bestand zijn tegen het lerarentekort, het onderwijs verbeteren, professionaliseringsmogelijkheden bieden aan leerkrachten of een combinatie hiervan. Op Kindcentrum De Tol in Zuidlaren heeft het team onderzocht welke organisatievorm past bij hun eigen onderwijskundige ambities.

Buiten de kaders denken

De aanleiding voor de verandering op Kindcentrum De Tol was het schrijven van het vierjaarlijkse schoolplan. Bij het brainstormen over de toekomst van het onderwijs ontdekte het team dat het leerstofjaarklassensysteem niet meer volledig aansloot bij hun onderwijs, waarbij de ambities eigenaarschap, talentontwikkeling en het uitgaan van verschillen tussen leerlingen centraal staan. Ook wilde het team, met de komst van kinderopvang in het kindcentrum, werken aan een doorgaande lijn van 0 tot 13 jaar. Zo ontstond het idee om te zoeken naar een manier om het onderwijs op het

kindcentrum anders te organiseren. Bovendien staat er over een aantal jaren een verbouwing op de agenda, wat de mogelijkheid geeft om het traditioneel ingerichte schoolgebouw anders in te delen. Dit maakte dat het team buiten de bestaande kaders durfde te denken.

Grote verscheidenheid

Ik heb als kindcentrumbestuurder de leerkrachten een grote rol gegeven in het zoeken naar een nieuwe organisatievorm. Ik vind het belangrijk dat een onderwijskundige verandering gedragen wordt door het team. Tenslotte moet de vorm niet alleen passen bij de onderwijskundige

“DEZE MANIER VAN WERKEN IS LEUK, OMDAT JE OOK MET KINDEREN UIT ANDERE GROEPEN SAMENWERKT. ZO LEER IK STEEDS MEER KINDEREN KENNEN.”

ambities. Ook moeten de leerkrachten ermee uit de voeten kunnen in de praktijk. De vorm die op het eerste gezicht goed leek te passen bij de geformuleerde ambities was groepsoverstijgend onderwijs. Het team is op zoek gegaan naar voorbeelden hiervan. Deze zoektocht

leverde een grote verscheidenheid op van werkwijzen en organisatievormen. Er kwamen veelal frisse, moderne schoolgebouwen voorbij met open ruimten of leerpleinen waarin kinderen in meer of mindere mate gepersonaliseerd onderwijs konden volgen. Stuk voor stuk prachtige, vernieuwende concepten vanuit uiteenlopende beweegredenen. Het team van De Tol wilde echter een onderwijsconcept ontwikkelen dat precies zou aansluiten bij hun eigen wensen. Een kant-en-klaar onderwijsconcept kopiëren zou niet toereikend zijn.

Beginnen bij de visie

Daarom ben ik begonnen met het in kaart brengen van de onderwijskundige aspecten van groepsoverstijgend onderwijs. De leerkrachten werden bevraagd over hun persoonlijke visie op deze aspecten. Zo konden ze bijvoorbeeld aangeven hoe ze wilden omgaan met verschillen tussen kinderen en in welke mate ze wilden dat kinderen zelf invloed mochten hebben op hun onderwijsproces. Ook moesten ze nadenken over de manier waarop ze als team wilden samenwerken. Geef je alle vakken zelf aan je eigen groep, of zou je je liever willen specialiseren in een vakgebied en deze geven aan meerdere groepen? Alle antwoorden samen werden vertaald naar een gezamenlijke visie.

Praktijkonderzoek

Vervolgens is het team op bezoek gegaan bij een school die qua werkwijze dicht bij deze visie lag. Zo konden de leerkrachten zien hoe een dergelijke werkwijze er in de praktijk uit zou kunnen zien. Naar aanleiding van dit bezoek hebben ze hun ervaringen naast elkaar gelegd. Welke elementen willen wij ook graag toepassen in onze school en welke elementen spreken ons minder aan? Leerkrachten waren geïnspireerd geraakt en hadden mooie

ideeën opgedaan, maar merkten ook dat een volledig groepsoverstijgend onderwijsconcept niet paste bij hun ideeën over goed onderwijs. Wel zagen ze elementen van groepsoverstijgend werken die ze graag wilden meenemen naar hun eigen praktijk.

“HET IS HEEL LEUK DAT HET ZO AFWISSELEND IS. DAN WEER IN DE ENE GROEP, DAN WEER IN DE ANDERE. EN OOK MET VERSCHILLENDE MEESTERS EN JUFFEN.”

Proeftuintjes

Door het lezen over andere onderwijsconcepten en het bekijken van een praktijkvoorbeeld begon bij enkele leerkrachten de handen te jeuken. Zij zagen mogelijkheden om hun onderwijs te versterken door een groepsoverstijgende aanpak op een deel van het lesprogramma en konden niet wachten om hun ideeën in de praktijk te brengen. Op kleine schaal werden twee proeftuintjes ingezet, waarbij op onderdelen groepsoverstijgend werken werd toegepast. In de drie bovenbouwgroepen werden de vakvakken groepsoverstijgend aangeboden, waarbij de kinderen in wisselende subgroepen onderwijs in projectvorm kregen van leerkrachten die zich specialiseerden in één van de vakgebieden aardrijkskunde, geschiedenis, en natuur en techniek. Dit resulteerde in meer motivatie en ruimte voor de talentontwikkeling bij leerlingen en leerkrachten. In de twee parallelle groepen 3 werd groepsoverstijgend gewerkt bij rekenen. Dit leidde tot meer onderwijs op maat voor de leerlingen en een betere onderwijsinhoudelijke samenwerking onder de leerkrachten.

Veranderen in stapjes

De werkwijze in de proeftuintjes werd regelmatig besproken met het hele team. Steeds meer leerkrachten raakten enthousiast en kwamen een kijkje nemen. Het enthousiasme verspreidde zich als een olievlek. Inmiddels zijn beide proeftuintjes geïmplementeerd en uitgebreid naar andere groepen. Langzaam vormt zich een schoolbrede aanpak. De start van een peutergroep op het kindcentrum biedt de mogelijkheid om het groepsoverstijgend werken in de toekomst door te trekken naar de kinderopvang als mogelijke volgende stap.

“WE WERKEN IN PROJECTEN EN GEBRUIKEN GEEN BOEKEN. WE LEREN VAN FILMPJES, PROEFJES, MAKEN POSTERS EN GAAN NAAR BUITEN.”

Ik ben blij met de manier waarop de ontwikkeling tot stand is gekomen. Door in kleine stapjes te veranderen krijgen teamleden de tijd om zich een nieuwe werkwijze eigen te maken en bij te schaven. Zo voelt de verandering comfortabel en is het goed te behappen. Het verzamelen van praktijkvoorbeelden hielp leerkrachten te zien 'hoe het ook kan'. In het proces hebben we steeds onze eigen onderwijskundige ambities voor ogen gehouden. Zo verlies je je niet in het kopiëren van prachtige concepten van andere scholen, maar ontstaat langzaam een onderwijsconcept dat past als een jas.

Tineke Dolfin was tot vorig schooljaar directeur van De Tol. Inmiddels is zij werkzaam als directeur op Het Krijt in Assen.

MAKERSPACE ASSEN OPENT HAAR DEUREN

Op donderdag 12 november was de eerste les in onze Makerspace op Kindcentrum Het Krijt in Assen. In de Makerspace kunnen al onze leerlingen en medewerkers terecht om via onderzoekend en ontwerpend leren aan de slag te gaan met wetenschap en technologie. We werken er met STEAM, een internationale afkorting voor Science, Technology, Engineering, Arts en Mathematics. STEAM staat voor een leerproces waarin leerlingen aan de hand van realistische uitdagingen worden voorbereid op een wereld waarin wetenschap en technologie een steeds grotere rol spelen. Het leren bestaat uit drie stappen: denken, doen en delen. Bij elke stap werken de leerlingen aan hun kennis, vaardigheden en houding. Een fotoverslag van de eerste les.

HET
KRIJT

ASSEN

DENKEN

Tijdens deze fase wordt de uitdaging geïntroduceerd.

DOEN

De leerlingen werken in tweetallen hun ideeën uit tot een plan of een ontwerp.

DELEN

De leerlingen presenteren hun ideeën aan elkaar door te laten zien wat ze gemaakt hebben.

KORT NIEUWS

KINDCENTRA CKC DRENTHÉ WERKEN AAN NIEUWE WEBSITES EN OUDERPORTALEN

Op veruit de meeste kindcentra bieden wij zowel onderwijs als kinderopvang aan. We streven ernaar om overal als één kindcentrum naar buiten te treden. Op het gebied van communicatie kon dit echter niet altijd, omdat we twee aparte systemen gebruiken om met ouders te communiceren over onderwijs en kinderopvang. Dit was bewerkelijk en sloot niet aan bij onze visie. Daarom zijn wij gestart met de bouw van nieuwe kindcentrum-websites en ouderportalen om zo nog makkelijker met ouders te kunnen communiceren. Met de websites willen we nieuwe ouders informeren over de mogelijkheden binnen het kindcentrum en via de ouderportalen willen we communiceren met de ouders van onze kinderen. De komende periode worden de eerste websites en ouderportalen gelanceerd.

OP ZOEK NAAR EEN GEZAMENLIJKE EN DUURZAME KOERS

Op 21 en 22 september kwamen alle directies van CKC Drenthe bij elkaar – dat kon toen nog net – om met elkaar in gesprek te gaan over de koers van CKC Drenthe. Dit moet uiteindelijk gaan leiden tot een nieuw strategisch beleid voor de komende vier jaar. De insteek van deze tweedaagse was om goed naar elkaar te luisteren, elkaars drijfveren te zien en op een beelden- en creatieve manier te komen tot een gezamenlijke richting. Eén van de resultaten is een prachtig kunstwerk getiteld 'Samenspel'. In dit kunstwerk is onze wens verbeeld van een gezamenlijke en duurzame koers. De routes die deze koers vormen leiden allemaal naar het kind.

Wat zie je?

In het midden een solide bergwand waarvan de top een kindfiguur is. Een groot kinderoog kijkt ons aan. Het kind tekent een rode route van de voet naar de top met behulp van een routewijzer. De figuren om het kind heen staan voor bewegingsvrijheid: de één beklimt de steile wand en de ander kiest op speelse wijze het luchtruim. Een derde zorgt voor het kind en torent met een lange nek boven het geheel uit. De voet van de berg is een veilig basiskamp met kleurrijke tenten. Vanuit onze diversiteit in inzichten en specialismen dragen we allemaal een steentje bij aan de ontwikkeling van elk kind dat aan ons wordt toevertrouwd.

Makers: BLEND
ism Jobbe Holtes

KORT NIEUWS

NIEUW GEBOUW SPEEL EN LEER OPGELEVERD

In Veenhuizen wordt de laatste hand gelegd aan een spliksplinternieuw gebouw voor Kindcentrum SPEEL en LEER. Er is de afgelopen weken nog hard gewerkt aan het speelplein en het parkeerterrein. Als u dit leest is het team druk met de verhuizing, zodat de kinderen op 5 januari kunnen starten in hun nieuwe onderkomen. Het is een uniek ontwerp op een unieke locatie. De buitenschoolse opvang, de peuterspeelgroep en alle leerlingen krijgen allemaal hele mooie nieuwe klassen. En er is ruimte voor elk kind om te spelen, zowel binnen als buiten. De leerlingen van deze samenwerkingsschool hebben de afgelopen tijd regelmatig een kijkje genomen bij de werkzaamheden aan het nieuwe kindcentrum. Kijkt u mee?

Januari 2020: de bouw is gestart! De kleuters nemen een kijkje.

Juli 2020: de kinderen bekijken voor het eerst hun nieuwe lokaal. Foto: Bram Hulzebos

December 2020: en zo ziet de nieuwe school eruit!

BOUWEN AAN GEBOUWEN

Zoals eerder al genoemd wordt er op diverse locaties gebouwd. In Veenhuizen is een nieuw gebouw opgeleverd, in Zuidlaren gaat het om vernieuwbouw. Maar onze eigen technische dienst maakt zich ook zeer verdienstelijk. Op de Rehoboth in Valthermond is een noodunit en een noodgebouw geplaatst, die 'De Speulstee' gedoopt is. Deze wordt inmiddels volop gebruikt voor kinderopvang. School 59 in Nieuw-Buinen heeft een mooie upgrade gehad van de centrale hal. De technische dienst en de aannemer hebben hier hard aan gewerkt. Zelfs de garderobekasten zijn door onze eigen 'mannen' gemaakt. Ook hier is de kinderopvang al druk bezig in de voor hen bestemde ruimtes.

Van links naar rechts: Henk, Henk en Henk!

WERKEN AAN HET PERSONEELSTEKORT

Om een bijdrage te leveren aan het tegengaan van het personeelstekort doet CKC Drenthe mee aan het project Regionale Aanpak Personeelstekort (RAP). In samenwerking met acht besturen in Drenthe en NHL Stenden is subsidie voor dit project aangevraagd. De activiteiten stemmen we af met vergelijkbare projecten in Groningen en Fryslân als stimulans voor stagiairs, startende leerkrachten, zij-instromers, herintreders etcetera. Het project wil bijdragen aan het vergroten van de instroom van studenten in de opleidingen, het verbeteren van de doorstroom tijdens de studie, versterken van het imago van het beroep, voorkomen van uitval en het ontwikkelen van meer loopbaanmogelijkheden.

Lijkt het u wel wat om in het onderwijs of bij de kinderopvang te werken als leerkracht of pedagogisch medewerker? Kijk dan snel op www.ckcdrenthe.nl/vacatures voor de mogelijkheden.

Postadres:

Postbus 167

9400 AD Assen

Bezoekadres:

Groningerstraat 96

9402 LL Assen

Tel. CKC Drenthe onderwijs:

0592-346801

E-mail CKC Drenthe onderwijs:

info@ckcdrenthe.nl

Tel. CKC Drenthe kinderopvang:

0592-409865

E-mail CKC Drenthe kinderopvang:

kinderopvang@ckcdrenthe.nl

www.ckcdrenthe.nl

COLOFON

Redactie: College van Bestuur CKC

Drenthe, BOP onderzoek en

communicatie, Groningen

Grafisch ontwerp: Rita Ottink, Kantens

Fotografie: Reyer Boxem, Groningen

Druk: Scholmadruk, Bedum